

**23 квітня –
Всесвітній день книги та
авторського права**

**«Книга – це джерело освіти, знання
і якщо збагачення, то збагачення
культурного і душевного».**

М. Рильський.

слайд-огляд

- Проголошений на 28-й сесії ЮНЕСКО 15 листопада 1995 року (Резолюція № 3.18).
- **Відзначається** з 1996 року.
- З метою просвіти, розвитку усвідомлення культурних традицій, а також з урахуванням того, що книги є найбільшим засобом поширення знань, найбільш надійним способом їх збереження.
- Заснована **Премія ЮНЕСКО**, яка вручається за активний внесок в популяризацію ідеалів толерантності в літературі для дітей та юнацтва.
- Проводяться в цей день книжкові виставки та ярмарки.

*“Книги збирають перлини людського життя та передають їх нащадкам”
Айбек (Муса) Ташмухамедов*

23 квітня

вибрали для свята не випадково.

Саме в цей день 1616 року
померли три генія
світової літератури:

**Вільям Шекспір,
Мігель де Сервантес Сааведра,
Інка Гарсіласо де ла Вега.**

В усьому світі цього дня купують, дарують, читають книжки.

На батьківщині Сервантеса цю дату святкують конкурсом –
безперервним читанням **"Дон Кіхота"**.

Читці змінюють один одного протягом 48 годин.

Нобелівська премія для іспаномовних авторів

В Іспанії в м. Алкала де Енарес, на батьківщині автора “Дон Кіхота”, цього дня відбувається церемонія вручення **Премії Сервантеса**, яку вважають найпочеснішою для літераторів, котрі пишуть іспанською мовою.

Символічно день 23 квітня був обраний завдяки традиції святкування Дня книги у Каталонії, де прийнято дарувати в **День святого Георгія** троянду за кожен куплений книжку тим, кого любиш.

У 1972 – році оголошеному ЮНЕСКО міжнародним роком книги, 23 квітня у Києві було відкрито **Музей книги та друкарства.**

У ньому представлена історія української книги та друкарства з давніх часів до наших днів.

В експозиції музею стародавні рукописні книги, раритетні перші видання книг відомих українських письменників, старовинна друкарська техніка.

Всесвітня столиця книги

Звання **Світовий столиці книги** присвоюється терміном на один рік і вступає в силу 23 квітня, в день святкування Всесвітнього дня книги і авторського права.

Присвоєння цього звання являється свідченням співпраці між основними партнерами в книгозданельском справі, бажання міст сприяти розвитку книговидавничої справи та читання

Щороку місто, оголошене **ЮНЕСКО** столицею книги, зобов'язується сприяти популяризації книг і читання і реалізовувати програму заходів протягом всього року, початок якого відраховується з відзначення Всесвітнього дня книги і авторського права.

З 2001 року з ініціативи мадридських книговидавців ЮНЕСКО проводить щорічний відбір **Світовий столиці книги**.

У відбірковий комітет входять представники ЮНЕСКО та трьох міжнародних професійних видавничих організацій:

**Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і установ (ІФЛА),
Міжнародного союзу видавців (МСІ),
Міжнародної федерації книгопродавців (МФК).**

Експерти ЮНЕСКО оцінили великий внесок Гвінеї у популяризацію літератури і боротьбу з безграмотністю населення та оголосило **Всесвітньою столицею книги-2017** місто **Конакрі**

«у зв'язку з високою якістю та великим різноманіттям, якими відзначається програма міста, що відведена залученню місцевих громад», а також «за його добре структурований бюджет та чіткі цілі розвитку з підвищеною увагою щодо молоді та писемності».

У **2020 році**
Книжковою столицею світу стане столиця
Малайзії Куала-Лумпур.

У **2021 році** Книжковою
столицею світу стане Тбілісі.

Впровадження всесвітнього **символу авторського права** ©,
стало найважливішим досягненням 28-ї сесії ЮНЕСКО.

Такий спосіб сповіщення про наявність майнових прав інтелектуальної власності на твір уперше був встановлений ще у Законі США «Про авторське право» 1909 р., а з 1952 р. був прийнятий Всесвітньою конвенцією про авторське право.

Складається з трьох елементів:

- латинської буквою "С" в окружності;
- (с) (перша буква слова «copyright»);
- імені власника виключних авторських прав;
- року першого опублікування твору.

«Статут королеви Анни» - прийнятий у 1709 році в Англії вважається першим нормативним актом, який закріпив низку прав авторів і розділив повноваження авторів та видавців.

Закон про авторське право вперше був прийнятий 10 квітня 1710 року в Британії та покликаний захищати права авторів книг, карт і креслень.

Французький закон ввів норму – **право слідування**, яка відносилася до прав спадкоємців автора та поширювала дію майнових прав після смерті автора.

Одним з перших вчених, які активно розвивали **теорію авторської винагороди**, вважають французького юриста **Огюстена-Шарля Ренуара** (1794–1878 рр.)

Він стверджував, що своєю книгою автор надає суспільству послугу, за яку, як за будь-яку працю, автор має отримувати винагороду. Мірилом гідності книги, а отже, – важливості наданої цією книгою послуги, – є публіка.

Чим більш популярна книга, тим більшу винагороду має отримувати автор.

Під егідою ЮНЕСКО була розроблена та 6 вересня 1952 р. прийнята **Всесвітня (Женевська) конвенція про авторське право**, яка набула загальної чинності 16 жовтня 1955 р.

Постановою Верховної Ради від 23 грудня 1993 р. Україна поновила свою участь у цій Конвенції і остання набула чинності для нашої держави 27 травня 1973 р.

Україна приєдналася до основних міжнародних договорів у сфері охорони та захисту авторських прав: як національні, так й іноземні автори на території України мають права, визначені у вітчизняному законодавстві, норми якого повністю відповідають міжнародному.

Цивільним кодексом України та Законом України “Про авторське право і суміжні права” встановлені основні положення, згідно з якими визначені охорона та захист особистих немайнових та майнових прав авторів.

Творчій особі відповідно до положень Закону надається досить широкий вибір способів захисту його прав у разі їх порушення.

Розміщення твору в оцифрованому вигляді в Інтернет вважається публікацією твору або його поширенням і тому потребує дозволу власника авторського права.

Розміщення в Інтернет копії твору чи його частини без дозволу автора є порушенням Закону та може бути оскаржене в суді з вимогою відшкодування моральної шкоди та завдання матеріальних збитків.

Бернська конвенція

прийнята 9 вересня у 1886 р. в Швейцарії з метою охорони художніх творів та літератури.

Діє у 173 країнах світу, які до неї приєдналися.

Згідно з нормою **ст. 5** конвенції обсяг охорони, як і засоби захисту, забезпечувані автору для охорони його прав, регулюються виключно законодавством країни, де потребується охорона.

Це правило інтерпретується як можливість суб'єкта права захищати своє право в будь-якій державі, де здійснюється протиправне використання твору (об'єкта суміжних прав).

А у разі використання в мережі Інтернет захист можливий практично в кожній державі, де є можливість доступу до твору (об'єкта суміжних прав)

Методи боротьби з порушенням авторських прав в Інтернеті

Франція

Перша країна, яка оголосила боротьбу з піратством в мережі Інтернет, шляхом прийняття Закону “Про три кроки”, який був розроблений за ініціативою президента Франції Ніколя Саркозі і вступив у дію з 1 жовтня 2010 р.

Влада отримала право на повне прослуховування трафіку, на сповіщення по електронній пошті тих, хто активно викачує з мережі піратські програми та мультимедійний контент.

Законом передбачено штраф до 300 тис. євро або тюремне ув'язнення.

США

Розроблений нормативно-правовий акт спрямований на протидію піратству і захист прав в Інтернеті

Stop Online Piracy Act (SOPA),

викликав різке незадоволення компаній, завдяки яким сьогодні існує і розвивається Всесвітня мережа.

Основний постулат : порушення авторських прав є важким злочином, а значить і боротися з ним потрібно відповідно.

Якщо **Stop Online Piracy Act** буде прийнято, то компанії, що володіють авторськими правами, отримають безпрецедентне право на цензуру сайтів, запідозрених у піратстві.

Правовласники зможуть блокувати піратські сайти і web-сторінки, забороняючи їх прояву в пошукових системах, блокувати домени і накладати арешт на фінансові кошти компаній, які володіють ними

Великобританія

Закон «Про авторське право», прийнятий у 1988 р. Немайнове право є виключним і не підлягає відчуженню. Існує поняття «виключної ліцензії», за умовами якої ліцензіар наділяє ліцензіата усіма правами використання твору, які має сам.

У законі суттєво звужений перелік суб'єктів авторського права. Це оригінальні літературні, драматичні, музичні або художні твори; звукові записи, фільми, теле- і радіопередачі або кабельні програми; друкарське оформлення опублікованих видань.

На літературні, музичні, драматичні твори та фільми авторське право зберігається протягом 70 років після смерті автора.

На звукові записи – 50 років після запису, це ж стосується радіо- та телепередач і кабельних програм.

На типографічне оформлення авторство зберігається впродовж лише 25 років після завершення календарного періоду, в який видання опублікували.

О. В. ЖИЛІНКОВА

**Договірне
регулювання відносин
щодо інтелектуальної
власності в Україні
та за кордоном**

ВИДАВНИЦТВО ЮРІНКОВІ ІНТЕР

Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном : монографія. - Київ : Юрінком Інтер, 2015. - 280 с.

Висвітлено як теоретичні, так і практичні аспекти договірного регулювання відносин щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в Україні.

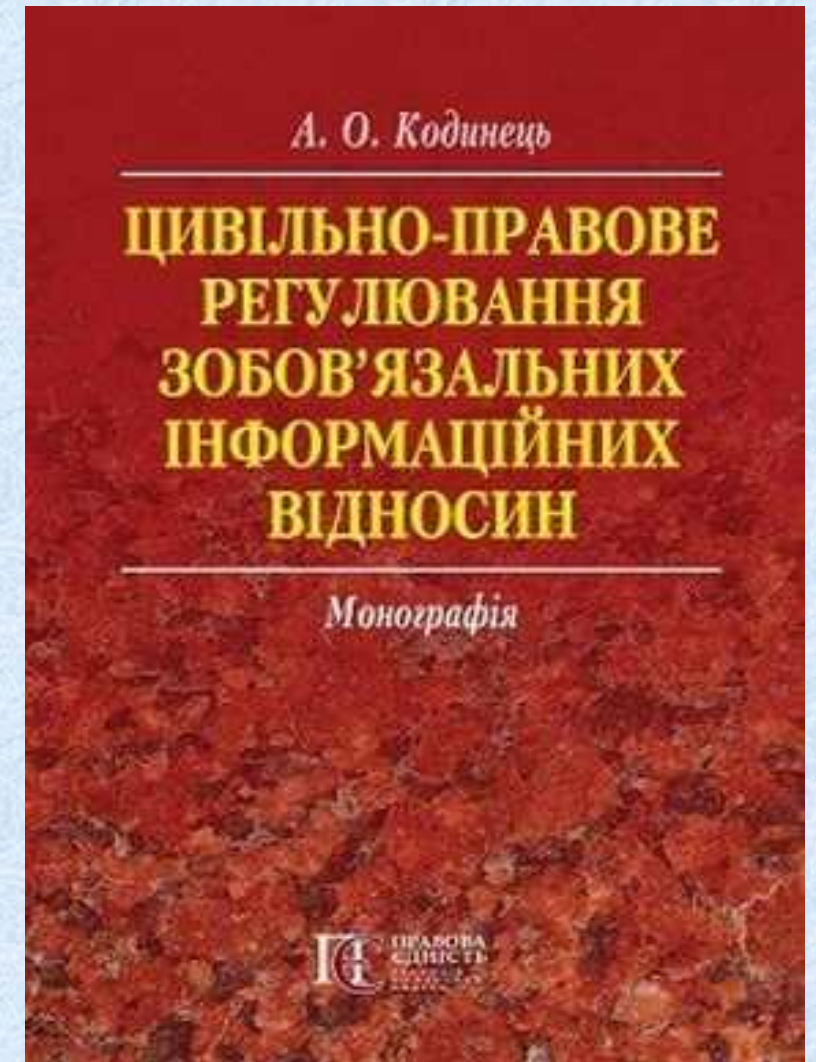
Проведено порівняльно-правовий аналіз національного законодавства в цій сфері із законодавством закордонних країн, таких як США, Японія, країни Європи.

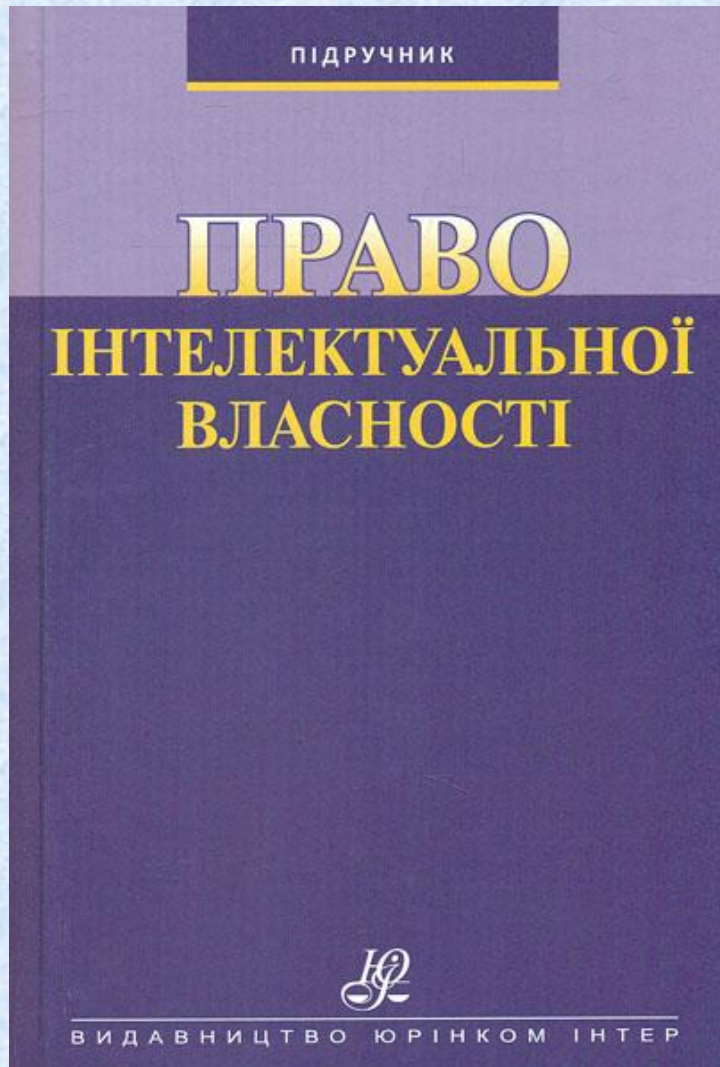
Приділено увагу питанням уніфікації договірного законодавства України та країн Європи.

Кодинець А.О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2016. - 582 с.

Досліджено теоретичні аспекти поняття «інформація», методологічні засади розвитку цивілістичної доктрини щодо охорони прав на результати інтелектуальної діяльності.

Особливу увагу приділено проблемам правової природи, системи та структури зобов'язальних інформаційних відносин, розглянуто особливості цивільно-правової регламентації договорів у сфері інформаційних відносин, викладено специфіку захисту прав та законних інтересів учасників інформаційних відносин у цивільному праві, сформульовано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Право інтелектуальної власності :
підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. - Київ :
Юрінком Інтер, 2016. - 540 с.

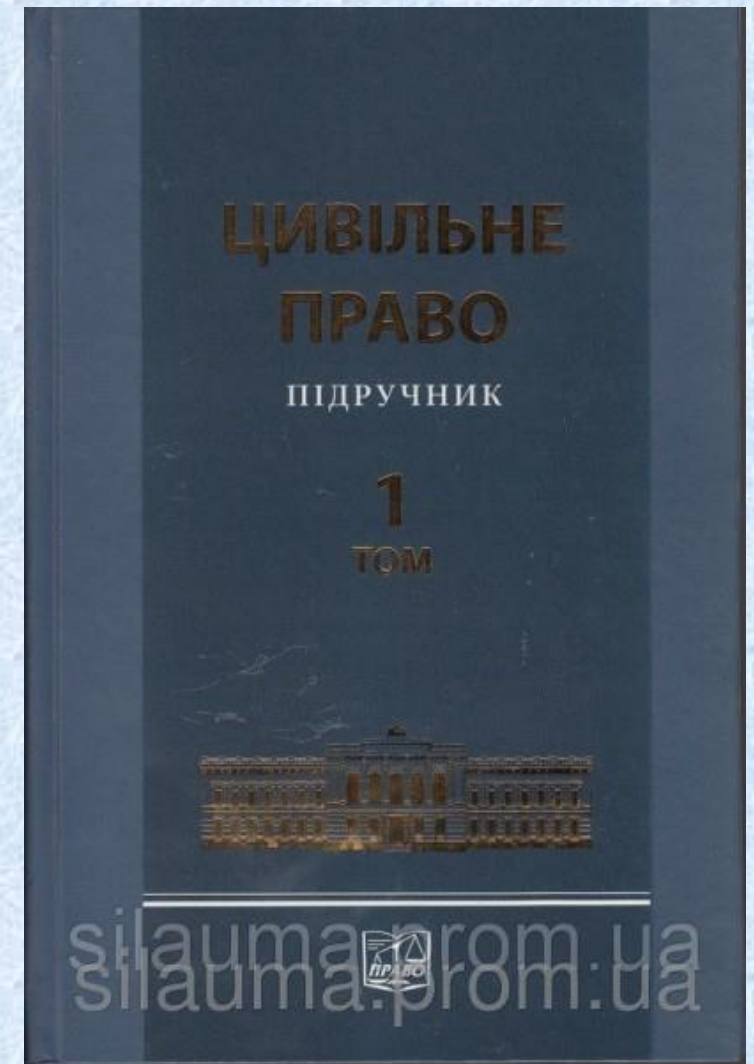
У підручнику розглядаються основні категорії права інтелектуальної власності, загальні засади правового регулювання відносин інтелектуальної власності, а також окремі інститути права інтелектуальної власності.

Викладаються особливості регулювання відносин, що виникають у зв'язку з використанням результатів інтелектуальної власності, а також досліджуються питання охорони та захисту прав інтелектуальної власності за законодавством України з урахуванням міжнародно-правових актів, документів СОТ, законодавства зарубіжних країн, положень права ЄС.

Цивільне право : підручник : у 2 т. / за ред.:
В.І. Борисова, І.В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. -
Харків : Право, 2014. - Т. 1. - 656 с.

Підручник підготовлено на основі Цивільного кодексу України 2003 року.

У 1-му томі висвітлюються загальні положення цивільного права, вчення про особисті немайнові права фізичної особи, право власності та інші речові права, авторське право, право інтелектуальної власності, спадкове право.

І. Є. Якубівський

НАБУТТЯ, ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЗАХИСТ
МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Якубівський І.Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні : монографія / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. - 522 с.

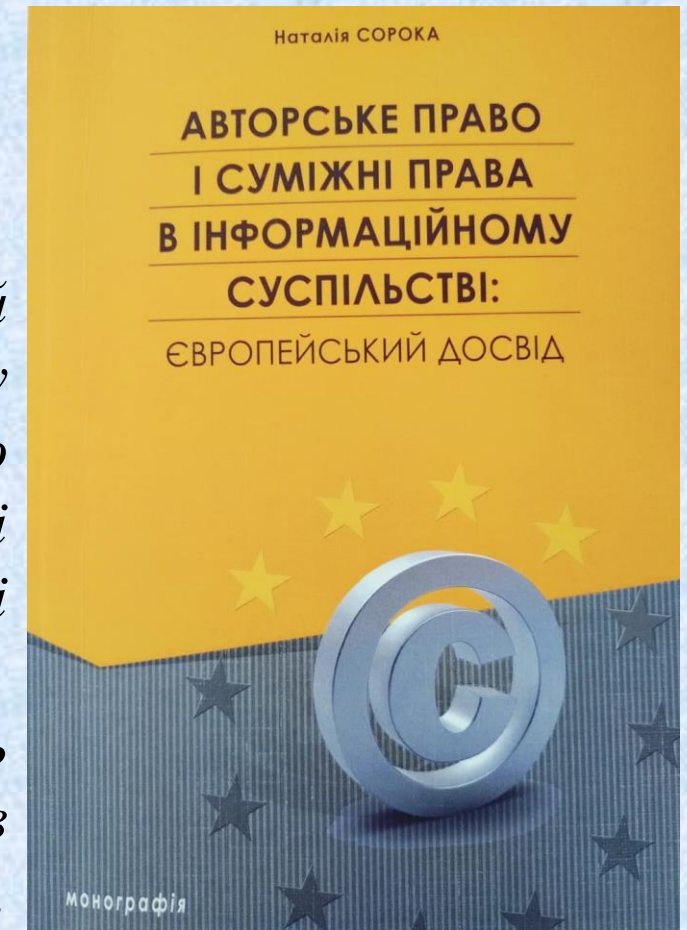
Монографія присвячена дослідженню проблем набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності та удосконаленню механізму цивільно-правового регулювання відносин інтелектуальної власності в Україні.

У роботі сформульовано концептуальний підхід автора до розв'язання теоретичних та прикладних проблем правового регулювання набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності та запропоновано рекомендації щодо удосконалення законодавства України у цій сфері.

Сорока Н.Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. - Харків : Право, 2019. - 334 с.

Монографія присвячена дослідженню особливостей правового регулювання авторського права і суміжних прав у Європейському Союзі в особливих умовах інформаційного суспільства, що видається вельми актуальним у контексті увідповіднення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності нормам права ЄС.

Основу дослідження становлять понад шістдесят рішень Суду ЄС, об'єднаних у тематичні розділи щодо критеріїв охороноздатності, основних видів використання твору, винятків і обмежень з авторського права, концепції справедливої винагороди.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Дроб'язко В.С.

Історичні й теоретичні аспекти
Бернської конвенції про охорону
літературних і художніх творів

монографія

Дроб'язко В.С. Історичні й теоретичні аспекти Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів : монографія / НДІ інтелект. власності НАПрН України. - Київ : Інтерсервіс, 2018. - 124 с.

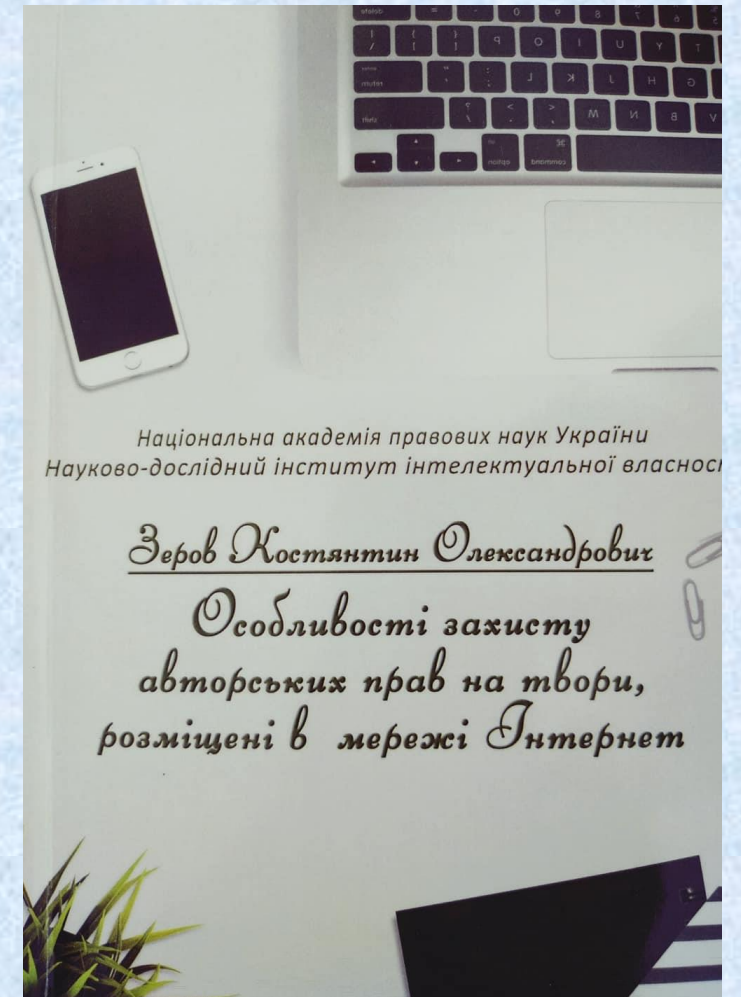
У монографії комплексно досліджуються історичні й теоретичні аспекти Бернської конвенції. Розглянуто її становлення та історичний розвиток від 1886 до 1971 рр.

Досліджено положення чинного Паризького (1971 р.) акта Конвенції, а також втілення і розвиток її принципів у Всесвітній конвенції про авторське право, Угоді ТРІПС, Договорі ВОІВ про авторське право.

Зеров К.О. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені у мережі Інтернет : [монографія] / Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. - Київ : Інтерсервіс, 2018. - 220 с.

Монографія є одним з перших в Україні комплексним дослідженням питань захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет, в умовах реформування авторського законодавства.

В роботі розроблено науково-теоретичні системи правової охорони авторських прав, уточнено категоріально-понятійний апарат у цій сфері.

Дякую за увагу!

**Наукова бібліотека
Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого
2021**

Уклад., дизайн: зав. сектором В. В. Брагінська.